

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1 .07/1.1 .36/02.0066
Autor	Markéta Šímová
Předmět	Aplikovaná matematika
Téma	Grafy exponenciálních funkcí - 2
Metodický pokyn	výkladový text s ukázkami

Grafy exponenciálních funkcí -

2

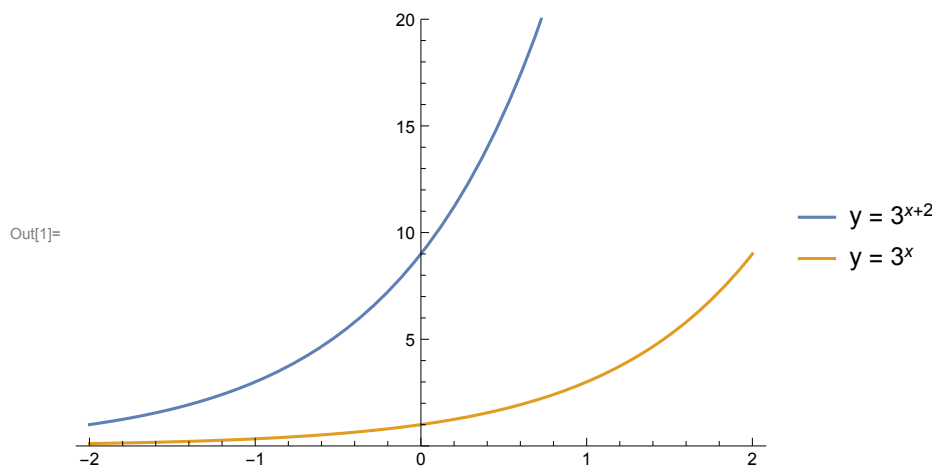
Co v předpisu exponenciální funkce způsobí posun funkce po ose y?

V následujících příkladech budeme porovnávat základní graf exponenciální funkce s grafy exponenciálních funkcí, které mají změnu v exponentu funkce. Pokusíme se vyslovit závěr.

Př 1:

Sestrojte graf funkce $f: y = 3^{x+2}$, porovnejte s grafem $g: y = 3^x$

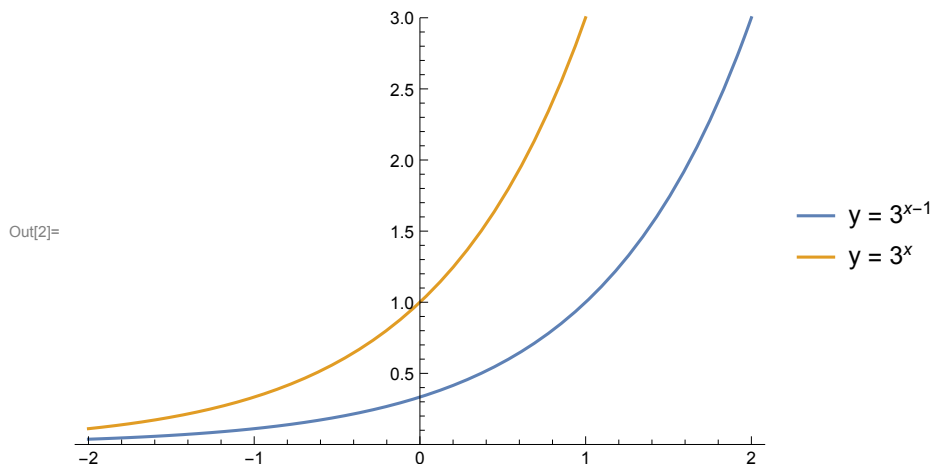
```
In[1]:= Plot[{3x+2, 3x}, {x, -2, 2},  
PlotLegends -> {"y = 3x+2", "y = 3x"}, PlotRange -> {0, 20}]
```


Př 2:

Sestrojte graf funkce $f: y = 3^{x-1}$, porovnejte s grafem $g: y = 3^x$

```
In[2]:= Plot[{3x-1, 3x}, {x, -2, 2},
  PlotLegends -> {"y = 3x-1", "y = 3x"}, PlotRange -> {0, 3}]
```


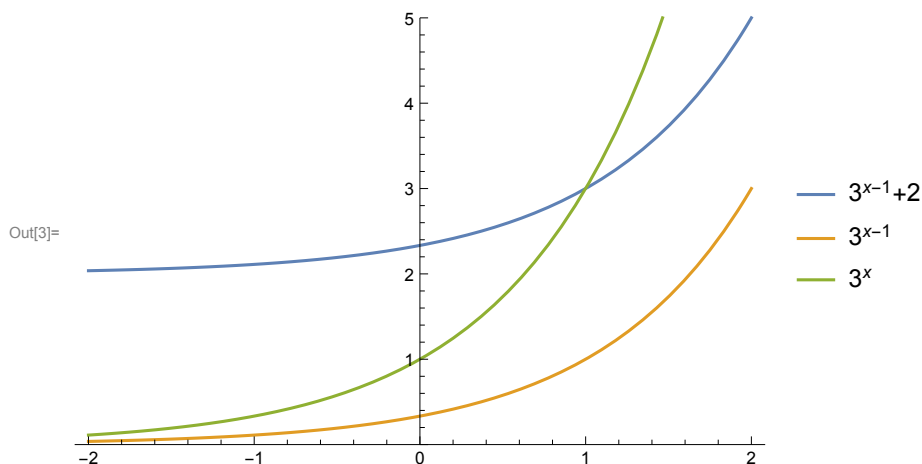
Závěr: grafy funkcí $y = a^{x+c}$ protínají osu y v bodě $[[0, a^c]]$, jejich asymptotou je osa x

Jak se změní graf funkce, přičteme-li (odečteme-li) k původní funkci reálné číslo?

Př 3:

Sestrojte graf funkce $f: y = 3^{x-1}+2$, porovnejte s grafem $g: y = 3^x, h: y = 3^{x-1}$

```
In[3]:= Plot[{3x-1 + 2, 3x-1, 3x}, {x, -2, 2},
  PlotLegends -> {"3x-1+2", "3x-1", "3x"}, PlotRange -> {0, 5}]
```

Závěr:

Přičteme-li k exponenciální funkci reálné číslo c , celý graf funkce se posune po ose y o dané reálné číslo. Stejným způsobem se

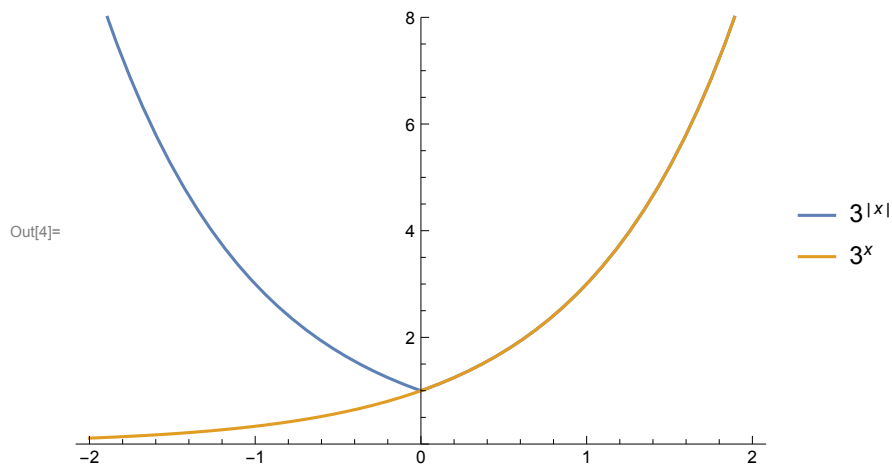
posune původní asymptota (osa x), nová asymptota má rovnici $y = c$.

Jak se změní graf exponenciální funkce, pokud bude exponent v absolutní hodnotě?

Př 4:

Sestrojte graf funkce $f: y = 3^{|x|}$. Porovnejte s grafem $y = 3^x$.

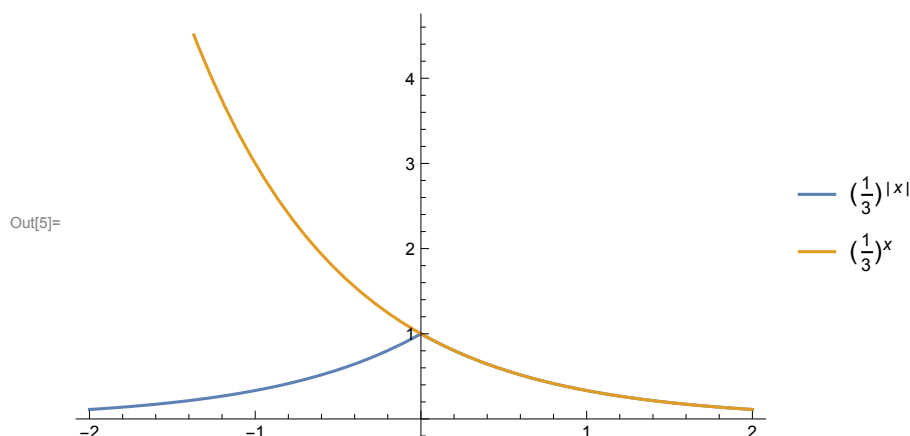
```
In[4]:= Plot[{3^Abs[x], 3^x}, {x, -2, 2}, PlotLegends -> {"3^|x|", "3^x"}, PlotRange -> {0, 8}]
```


Př 5:

Sestrojte graf funkce $f: y = \left(\frac{1}{3}\right)^{|x|}$. Porovnejte s grafem $y = \left(\frac{1}{3}\right)^x$.

```
In[5]:= Plot[{(1/3)^Abs[x], (1/3)^x}, {x, -2, 2}, PlotLegends -> {"(1/3)^|x|", "(1/3)^x"}]
```


Závěr:

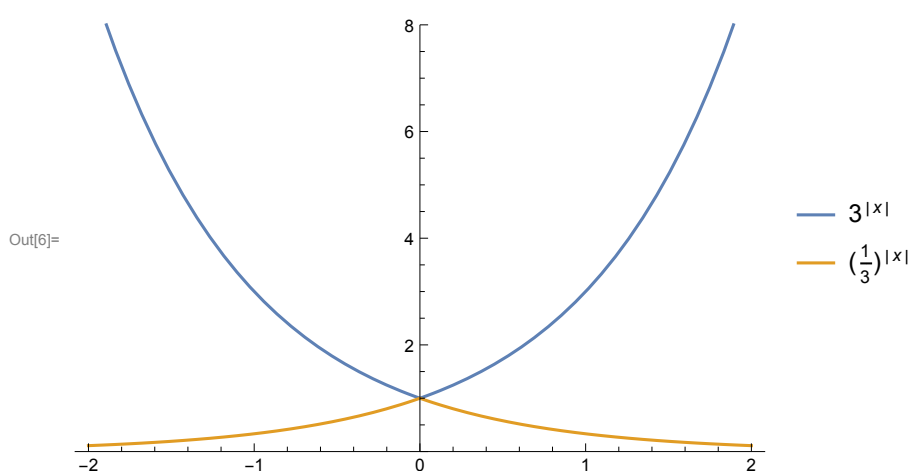
**Pro libovolný (existující) základ exponenciální funkce platí:
 $x \in (0, \infty) \iff$ graf je shodný s grafem funkce bez absolutní hodnoty**

$x \in (-\infty, 0) \iff$ graf je souměrný podle osy y

Př 6:

Sestrojte grafy funkcí $f: y = 3^{|x|}$, $g: y = \left(\frac{1}{3}\right)^{|x|}$

```
In[6]:= Plot[{3^Abs[x], (1/3)^Abs[x]}, {x, -2, 2},
PlotLegends -> {"3^|x|", "(1/3)^|x|"}, PlotRange -> {0, 8}]
```


Sbírka úloh:

1. Sestrojte graf funkce $f: y = \left(\frac{1}{4}\right)^{x+4}$
2. Sestrojte graf funkce $f: y = \left(\frac{1}{4}\right)^{|x|}$
3. Sestrojte graf funkce $f: y = \left(\frac{1}{4}\right)^{|x|} + 5$
4. Sestrojte graf funkce $f: y = (5)^{x-2} - 3$
5. Sestrojte graf funkce $f: y = (5)^{x-2} + 1$
6. Sestrojte graf funkce $f: y = (2)^{|x|} - 3$
7. Pomocí příkazu *Manipulate* sestrojte soustavu grafů funkcí $y = (2)^{|x|} + c$
(náповěда: použijte řešené příklady a měňte vhodně parametry funkcí)

Zdroje:

Polák, J.: *Středoškolská matematika v úlohách I. Prometheus, Praha, 2006. IBSN 80-7196-337-2*